

Uit de Collectie GIFTED

Roger Ballen

Acid Bath, 2019

mixed media - technique mixte

h. ca. 70 cm x b. ca. 180 cm x d. ca. 70.5 cm

2020 schenking - donation

Roger Ballen (°1950, New York) is een bekend Amerikaans fotograaf die eerst psychologie studeerde, maar die in de jaren 1970 begon met documentaire fotografie. Geleidelijk aan evolueerde hij naar fictie, waarbij hij ook andere media als film, installatie, theater, sculptuur en schilder- en tekenkunst in zijn artistieke praktijk integreerde. Ballen beschrijft zijn vaak theatrale en macaber-humoristische werk zelf als existentiële psychodrama's die op de marginale kant van het onderbewuste inwerken en de onderbuik van de condition humaine evoceren, waarin gevoelens als waanzin,

onderdrukte gedachten, chaos en ontregeling heersen.

'Acid Bath' is een recente installatie van de kunstenaar uit 2019 en is typerend voor het 'Ballenesque' universum, een term die men al gauw op zijn oeuvre plakte en die als een soort verzamelnaam fungeert voor artistieke invloeden als het absurdistisch theater, outsider art, het surreële en het groteske in Ballens werk. *'Acid Bath'* toont een lugubere badkamerscène waarin een vrouwenlichaam, gehuld in panty's, opgelost lijkt te worden in een vuile, borrelende badkuip. Het tafereel lijkt enerzijds recht uit een afschuwelijke nachtmerrie geplukt, maar vertoont anderzijds een macaber-absurde humor, die dit tafereel, dat de marginaliteit van het menselijke onderbewuste verbeeldt, voor de toeschouwer behapbaar houdt. Het werk werd in 2020 door de kunstenaar aan de collectie van het S.M.A.K. geschonken naar aanleiding van diens tentoonstelling 'The Theatre of the Ballenesque' in 2019 in de Centrale voor Hedendaagse Kunst in Brussel.

Massimo Bartolini

Dust Chaser, 2018

potlood en inkt op gemaroufleerd papier -
pencil and ink on marouflaged paper -
crayon et encre sur papier marouflé

h. 271.5 cm x b. 388 cm

2019 schenking - donation

De Italiaanse kunstenaar Massimo Bartolini (°1962, Cecina) kan voornamelijk een beeldhouwer genoemd worden, maar zijn artistieke praktijk omvat ook onder meer performances, video's, foto's en grootschalige architecturale, ervaringsgerichte installaties. Hij manipuleert voorwerpen, ontkracht hun functie en betekenissen en destabiliseert en intensifieert onze waarneming en beleving ervan. Daarbij speelt hij op een subtiele manier met meestal efemere elementen als lucht, geur, geluid, water, stof... Het werk van Massimo Bartolini is vaak sensueel en meditatief en biedt op een poëtische, soms ludieke manier ruimte voor illusie, fantasie, utopie en nostalgie.

'Dust Chaser' is een monumentale tekening op papier, gemaroufleerd op doek, die de kunstenaar in 2018 maakte. Op het eerste gezicht is er

op het werk quasi niets te zien, maar bij nadere inspectie blijkt het gehele oppervlak van bijna tien vierkante meter te bestaan uit honderden minuscule, efemere markeringen die Bartolini in inkt en potlood op het papier aanbracht. Naar eigen zeggen liet de kunstenaar het papier bestoffen in zijn atelier, om dan vervolgens als een ware ‘sporenzoeker’, of in dit geval ‘stofjager’, elk stofpartikeltje met tekenmateriaal te markeren. Hoewel schijnbaar zeer efemeer, is *‘Dust Chaser’* dus een zeer arbeidsintensief werk, wat haaks staat op de meditatieve stilte en de subtiele illusie die deze tekening uitstraalt. Het werk werd in 2019 door de kunstenaar aan het S.M.A.K. geschonken naar aanleiding van de twintigste verjaardag van het museum.

Marinus Boezem

Statement Het Jaar 2000, 1967

vlakdruk op papier - flat print on paper

h. 83.5 cm x b. 64.5 cm

2016 schenking - donation

Marinus Boezem (°1934, Leerdam) is een van de belangrijkste vertegenwoordigers

van de Nederlandse conceptuele kunst, en genoot ook in de jaren 1960 en 1970 internationale faam in deze kunststroming. Typerend voor Boezems werk is dat hij regelmatig met zeer efemere, atmosferische 'materialen' werkt, zoals licht, lucht, geluid en beweging, die hij combineert met een vormelijk uitgepuurde, bijna minimalistische beeldtaal.

'Statement Het Jaar 2000' dat Marinus Boezem schreef in 1967, is het enige overblijfsel van zijn zogenaamde *'Luchtplastieken'*, luchtsculpturen die hij creëerde voor de tentoonstelling *'Het Jaar 2000'* in datzelfde jaar in het RAI in Amsterdam. Hierin beschrijft de kunstenaar een utopisch toekomstbeeld, waarin lucht de basisgrondstof vormt voor de maatschappij en haar (technologische) ontwikkeling. Gelezen door de bril van de huidige klimaatcrisis krijgt dit kleine conceptuele kunstwerk een bijna profetische lading. Marinus Boezem schonk *'Statement Van Het Jaar 2000'* in 2016 aan het S.M.A.K., naar aanleiding van en aanvulling op een aantal andere werken die het museum van de kunstenaar kocht in datzelfde jaar.

Sergey Bratkov

Red Horse, 1998, ed. 4/10
chromogene kleurenfoto -
chromogenic colour photo -
photo couleur chromogène
h. 60.5 cm x b. 30.5 cm
2020 schenking - donation

Sergey Bratkov (°1960, Kharkov) is sinds eind jaren 1970 gefascineerd door fotografie. Tussen 1994 en 1997 maakte hij deel uit van de Fast Reaction Group, een collectief met kunstenaars als Boris Mikhailov en Sergiy Solonsky, kunstenaars die naast provocatieve performances vooral met fotografie aan de slag gingen. Bratkovs werk kent meestal een documentaire inslag met een vaak absurdistisch en wrange ondertoon. Het werk 'Red Horse' uit 2005 in de tentoonstelling toont de kunstenaar zijn speels-humoristische neiging, en vormt in die zin een relatieve uitzondering op het meer documentaire aspect van vele andere van Bratkovs foto's. Het sérieux van het standbeeld van het paard wordt met overdrijving onderuitgehaald door het aanbrengen van wat rode tomaten lijken. In 2005

had Sergey Bratkov een belangrijke overzichtstentoonstelling van zijn werk in het museum. Het werk *'Red Horse'* is door een anoniem persoon aan het museum geschonken.

Peter Downsbrough

MAAR/ TOT - AS, iF, 1983

mixed media - technique mixte

variabele afmetingen -

dimensions variables -

variable dimensions

2021 schenking – donation

Het werk van de Amerikaanse kunstenaar en architect Peter Downsbrough (°1940, New Brunswick) reflecteert diepgaand over architectuur en urbanisatie in de samenleving. Van bij het begin doet de kunstenaar onderzoek naar sculptuur als plaats en naar de relatie ervan tot de omgeving en tot taal. Dit leidt tot de persoonlijke bemiddeling van noties als 'situatie' en 'context', die evengoed toepasbaar zijn op taalstructuren als op de architecturale ruimte. Sinds de jaren 1970 hanteert de kunstenaar sobere beeldelementen -zoals letters en lijnen- in zijn ruimtelijke

werken in steeds wisselende configuraties. Ze laten toe de fysieke ruimte op een nieuwe manier te lezen of te ervaren.

Voeg- en lidwoorden zoals AS, IF, MAAR, FROM, MAAR, OP, EN, ET, OU, MAIS komen vaak voor in Peter Downsboroughs sculpturale ruimtelijke installaties. Zo ook in dit werk *'MAAR/ TOT - AS, iF'*, uit 1983, dat de kunstenaar creëerde naar aanleiding van zijn solotentoonstelling in datzelfde jaar in de toenmalige bekende Galerie Gewad in Gent. De installatie bestaat uit het monumentale woord MAAR, waarvan de witte letters in een hoek van 55° tegen de museummuur geplaatst worden, het verticale, gesplitste zwarte woord TOT, eveneens tegen de muur, en het woord AS, dat in kleefletters op de vloer bevestigd werd. Deze woorden hebben voor Downsborough een dubbele functie: enerzijds werken ze als iconografische tekens die de specifieke architecturale ruimte onderstrepen, herinterpreteren en onthullen, en tegelijk bieden ze de toeschouwer ook de mogelijkheid om van de ene taalkundige gedachte naar de andere te springen. *'MAAR/ TOT - AS, iF'* werd in 2021 door de kunstenaar

aan het S.M.A.K. geschonken, en kadert in het langdurige wederzijdse engagement tussen Peter Downsbrough en het museum. In 2006 organiseerde S.M.A.K. een grote tentoonstelling met het werk van de kunstenaar, waarna er een aantal werken aan de collectie werden toegevoegd. Ook *'Two Pipes'*, Downsbroughs permanente installatie uit 1974 die te zien is aan de voorgevel van het museum, kwam dankzij de genereuze schenking van Raymond en Hélène Verbouwens in 2018 in de museumcollectie terecht. Recentelijk kocht het S.M.A.K. nog een aantal belangrijke fotowerken van de kunstenaar aan. De schenking van *'MAAR/TOT- AS, iF'* dient dan ook gezien te worden als een welkome aanvulling ter vervollediging van het reeds aanwezige ensemble kunstwerken van Peter Downsbrough in de S.M.A.K.-collectie.

Marlene Dumas

*Poging 8 tot het verbeelden
van Jan Hoet, 1992*

inkt, potlood en waterverf op papier -
ink, pencil and watercolour on paper -
encre, crayon et aquarelle sur papier

h. 20.5 cm x b. 13.5 cm
2016 schenking – donation

Marlene Dumas

J.H., 1992

inkt, potlood en waterverf op papier -
ink, pencil and watercolour on paper -
encre, crayon et aquarelle sur papier
h. 20.5 cm x b. 14 cm
2016 schenking – donation

Marlene Dumas

Portret Jan Hoet, 1992

inkt op papier - ink on paper -
encre sur papier
h. 20.5 cm x b. 14.7 cm
2016 schenking – donation

Marlene Dumas

Portret van J.H., 1992

potlood, inkt en waterverf op papier -
pencil, ink and watercolour on paper -
crayon, encre et aquarelle sur papier
h. 20.5 cm x b. 15 cm
2016 schenking – donation

Marlene Dumas

Stripping Girls - Jan Hoet danst op de tafel, 2000-2009

collage, inkt, waterverf en acrylverf op papier - collage, ink, watercolour and acrylic paint on paper - collage, encre, aquarelle et peinture acrylique sur papier
h. 29.7 cm x b. 21 cm

2021 schenking - donation

Marlene Dumas (°1953, Kaapstad) is een van de belangrijkste hedendaagse schilders, wiens werk zich karakteriseert door een sensuele en gestuele schildertechniek, die anderzijds ook dun en minimaal te noemen is. In haar schilderijen snijdt Dumas verschillende complexe thema's aan zoals segregatie, erotiek, politiek en kunstgeschiedenis. Op 27 februari 2014 overleed Jan Hoet, eerste directeur van S.M.A.K. en curator van Documenta 9 in 1992. Marlene Dumas was een van de deelnemende kunstenaars aan deze tentoonstelling in Kassel. Het is in aanloop van deze tentoonstelling dat de kunstenaar een aantal portretten op papier van Jan Hoet heeft gemaakt. *'Poging tot*

het verbeelden van Jan Hoet' kunnen we op een van de tekeningen lezen. Hiermee geeft de kunstenaar haar intentie weer, hoe op papier een portret maken van een van de meest invloedrijke directeuren uit de kunstwereld op dat moment. Ze gebruikt de tekening als een introspectief middel om de psychologie van Jan Hoet te vatten tussen status en menselijkheid, autoriteit en kwetsbaarheid. De tekeningen tonen duidelijk de artistieke taal van Marlene Dumas. De kunstenaar heeft als eerbetoon aan Jan Hoet en S.M.A.K. de tekeningen aan het museum geschonken kort na het overlijden van de kunstpaus. De tekeningen zijn voor het eerst getoond in de belangrijke collectiepresentatie 'Highlights for a Future' in 2019 naar aanleiding van de twintigste verjaardag van S.M.A.K. Vandaag wordt er nog één tekening aan toegevoegd, een bijkomende schenking van de kunstenaar. Deze tekening is gemaakt naar aanleiding van het tienjarig bestaan van S.M.A.K., en is een onmiddellijke verwijzing naar de tentoonstelling 'Strippinggirls' van Marlene Dumas en Anton Corbijn in het museum in 2000.

Jef Geys

Fruitlingerie, s.d.

inkjetdruk op inkjetpapier - inkjet printing
on inkjet paper - impression à jet d'encre
sur papier jet d'encre

h. 56.5 cm x b. 40 cm

2019 schenking - donation

Jef Geys (°1934, Leopoldsburg - †2018, Genk) neemt als kunstenaar een kritische en reflecterende houding aan tegenover maatschappij, politiek en kunst. Hij doet dat zo consequent en grondig dat deze houding op zich deel uitmaakt van zijn werk. Alles wat Geys doet en maakt is een antwoord op iets anders, staat in relatie tot grote en kleine gebeurtenissen in zijn/onze directe leefwereld, maar even goed op maatschappelijk of mondiaal vlak. Daarbij is esthetiek nooit Geys' eerste bekommernis, wel het registreren van situaties en gebeurtenissen op allerlei niveaus. Al archiverend trekt Jef Geys op die manier een eindeloos spoor van dagelijks leven binnen in de kunst, terwijl hij als kunstenaar kunst onderbrengt in domeinen van het leven waar die kunst

vaak helemaal niet wordt verwacht.

Midden jaren 1960 maakte Jef Geys een reeks foto's onder de noemer '*Fruitlingerie*'. Hierbij stak hij allerlei stukken fruit en groenten in uitdagende lingerie en zo ironiseerde hij in deze humoristisch-pornografische beeldenreeks de idee van de vrouw als lustobject. Tegelijkertijd vulde hij sommige slipjes en beha's ook met courgettes, wortelen of pastinaken, dus ook de fallus figureert mee in het fruitlingerie-verhaal.

Deze uitvergrote foto werd door Jef Geys geschonken aan de collectie van S.M.A.K. en wel op volgende bijzondere manier: tijdens de tentoonstelling '*Chalet*' in La Loge (de laatste tentoonstelling die Jef Geys volledig zelf maakte) toonde hij een reeks van deze foto's in een vitrine in de kelder van het gebouw. Dat was eind 2017, toen '#metoo' breed in de media speelde. Vanuit zijn kritische houding ten opzichte van instituten en het vaak daarbij horende machtsmisbruik, vroeg Jef Geys toen aan de drie mannelijke directeuren van de musea van hedendaagse kunst in ons land om een van de fruitlingerie-beelden in de vitrine uit te kiezen, er

een foto van te maken en die door te sturen naar de kunstenaar. Vervolgens vergrootte Geys deze geselecteerde beelden uit, liet hij ze inlijsten en signeerde hij ze op de achterkant, elke foto toewijzend aan het betreffende museum. Op voorwaarde dat de directeuren deze foto's vervolgens een jaar lang op een goed zichtbare plaats in hun bureau zouden hangen, zou het werk daarna automatisch geschonken worden aan de collectie van dat museum. Zo kwam deze foto, door directeur Philippe Van Cauteren gekozen en na februari 2018 een jaar in zijn bureau gehangen te hebben, in de collectie van S.M.A.K. terecht.

Ann Veronica Janssens

HEM 600 - Fragment, 2015

gepolierd staal - polished steel - acier poli
h. 109.7 cm x b. 62.5 cm x d. 30.5 cm
2016 schenking - donation

Ann Veronica Janssens (°1956, Folkestone) is een Belgische kunstenaar die tot een generatie beeldhouwers behoort die het medium radicaal probeert te herdenken, in functie van een

meer zintuiglijke en lichamelijke beleving van kunst. Haar artistieke beeldtaal cirkelt vaak rond het immateriële, het vluchtige en het efemere. Licht en optische en zintuiglijke ervaringen zijn centrale begrippen in haar werk.

In 2016 werden in Gent twee veelbesproken kunstwerken op de Korenmarkt geïnstalleerd. Een van die twee werken is *'HD400'* van Ann Veronica Janssens, een enorme zuil van 20 meter hoog. De titel refereert aan de wereld van de bouw; met name het type van steunbalk dat de basis vormt in vele hedendaagse bouwwerken. De kunstenaar brengt hiermee een eerbetoon aan de hedendaagse architectuur, die ze zo in dialoog laat gaan met de 13e-eeuwse Sint-Niklaaskerk. Zoals altijd in Janssens' werk speelt ook hier het (spel met het) licht een belangrijke rol. De enorme, in de hoogte schietende sculptuur is zowel massief als licht. Dankzij het reflecterende oppervlak neemt ze niet alleen ruimte in in de omgeving, maar weerspiegelt ze ook de omgeving in de ruimte die ze inneemt. Hierdoor ontstaat een paradox tussen materialiteit en immaterialiteit. Dit werk *'HEM600'* in

gepolijst staal geldt als schaalmodel voor de uiteindelijke 'HD400' en werd ter gelegenheid van de plaatsing van 'HD400' in het Gentse stadscentrum, en naar aanleiding van Janssens' tentoonstelling in S.M.A.K. in 2016 door de kunstenaar geschonken aan de collectie van het museum.

Mario Navarro

The Dreams of Stafford Beer, 2008

Video - vidéo, 6 min 47 sec

2020 schenking – donation

Mario Navarro

Logo, 2008

poederpigment op aluminium -

powder-coated aluminium -

pigment en poudre sur aluminium

h. 110 cm x b. 100 cm x d. 3.5 cm

2020 schenking – donation

Mario Navarro (°1970, Santiago) is een Chileens kunstenaar wiens artistieke praktijk diverse media als video, sculptuur, assemblage, installatie, performance en tekeningen omvat. Vaak maakt hij gebruik van een fictioneel narratief om recente, halfvergeten

utopische projecten uit het politiek-
maatschappelijke verleden van Latijns-
Amerika op een subtiele, soms poëtische
manier opnieuw zichtbaar te maken.

Een sleutelfiguur die voor Navarro van
groot belang is en die regelmatig in zijn
werk opduikt, is Stafford Beer (°1926
Londen - †2002, Londen). Beer was
een Brits wetenschapper en een van
de grondleggers van de cybernetica
die in 1971 op verzoek van toenmalig
Chileens president Salvador Allende
een futuristisch technologisch systeem
ontwikkelde dat de Chileense economie
in real time moest besturen vanuit een
centrale 'operation room'. Dat moest
gebeuren volgens geprogrammeerde
algoritmes die vergelijkbaar zijn met die
die nu door zoekmachines als Amazon
en Google gebruikt worden. Het werk
'The Dreams of Stafford Beer' uit 2008
toont een fictiefilm waarin Beer te zien
is, die, eenzaam in een hotelkamer,
met knullig tekenmateriaal zorgvuldig
het negenarmige grondplan van de
'operation room' probeert te tekenen.
Naast de videofilm toont Navarro op de
muur een reusachtig logo dat hetzelfde
grondplan verbeeldt. *'The Dreams of
Stafford Beer'* toont op poëtische,

existentiële manier de nostalgische keerzijde van zulke Latijns-Amerikaanse utopische projecten. Het werk werd in 2020 door Navarro aan de collectie van het S.M.A.K. geschonken naar aanleiding van diens deelname aan de groepstentoonstelling *'The Cybernetics of the Poor'* in de Kunsthal Wenen in datzelfde jaar.

Kurt Ryslavy

Coming Home to Sontag, 2018

geëmailleerd metaal - enamelled metal -
métal émaillé, h. 31.5 cm x b. 41.5 cm
2021 schenking – donation

Kurt Ryslavy

Urbanisme 8660/PU-45.18, 2018, ed. 16/20

inkjetdruk op digitaal printpapier -
inkjet printing on digital printing paper -
impression à jet d'encre sur papier
d'impression numérique
h. 41.9 cm x b. 29.7 cm
2020 schenking – donation

Het werk en het denken van Kurt Ryslavy (°1961, Graz), die zowel kunstenaar als wijnhandelaar is, speelt zich al sinds jaar en dag af op de rand van kunst (het

object) en de markt waar deze kunst verhandeld wordt en tot kapitalistisch subject wordt gedetermineerd. Met grote precisie en spitse humor weet Ryslavy dit thema telkens weer aan de kaak te stellen. In deze vitrine worden twee aan elkaar gerelateerde edities getoond.

De ene is *'Coming Home to Sontag'*, een emailplaat met het opschrift 'Sous peine d'amende défense d'épiloguer ou de rédiger des commentaires', door de kunstenaar laten maken en geïnspireerd op begin 20e-eeuwse straatborden waarbij het verbod op urineren en afval storten werd uitgevaardigd. Het door Ryslavy aangepaste opschrift verwijst naar de literaire en kunstkritische klassieker 'Against Interpretation' van Susan Sontag waarin ze reflecteert over het bekijken, begrijpen en interpreteren van kunst. *'Coming Home to Sontag'* werd in 2020 geschonken door de kunstenaar en moet bij voorkeur worden opgehangen in het openbaar op een hoogte van minstens 3 meter. Na deze (eerste) presentatie binnen in S.M.A.K. zal dit werk dan ook een plaats krijgen op een van de buitenmuren van het museum. De tweede editie in deze vitrine

is vervolgens de reden waarom *'Coming Home to Sontag'* door de kunstenaar werd geschonken aan het museum. *'Urbanisme 8660/PU-45.18'*, een editie (20 ex) waarin enkele parkeerboetes (amende = boete) bij elkaar worden geplakt, geldt als 'vergunning' om *'Coming Home to Sontag'* te mogen ophangen. Deze editie werd in 2020 door Philippe Van Cauteren, directeur van S.M.A.K., persoonlijk aangekocht en nadien geschonken aan de collectie van het museum. Als bedanking voor deze schenking aan de museumcollectie, schonk de kunstenaar op zijn beurt in 2021 dan weer de emailplaat *'Coming Home to Sontag'* aan S.M.A.K.

Ante Timmermans / Charl van Ark

Zwiefall [2001 / 2015], 2019
mixed media - technique mixte
variabele afmetingen - dimensions
variables - variable dimensions
2020 schenking - donation

Ante Timmermans (°1976, Ninove) is een Belgisch tekenaar, schilder en installatiekunstenaar. In zijn grafisch

werk stelt Timmermans voortdurend de vraag naar de plaats van de 'tekening' in de (kunst)wereld. Wat is een tekening tegenwoordig en wat kan grafisch werk betekenen in de context van het globale netwerk van multimediale communicatiekanalen? Als twijfelend kunstenaar probeert hij bij elke nieuw stap in zijn oeuvre deze vragen steeds opnieuw te herijken. Het zeer efemere werk van de Nederlandse kunstenaar Charl van Ark (°1951, Den Helder) vertrekt vanuit de codes van de schilderkunst, maar omvat ook foto's en installatie. Van Ark maakt (schilder)kunst met bijna niets, hij gebruikt altijd 'wat er al is', ook al is dit bijna niets, en verheevigt het tot het zichtbaar wordt.

Eind 2019 vond in Emergent in Veurne de dubbeltentoonstelling *'Zwiefall'* plaats. De tentoonstelling ging uit van een dialoog tussen Timmermans en van Ark. Al jaren zijn beide kunstenaars met elkaar in gesprek. Dialoog en wederzijds respect zijn dan ook de ingrediënten van de tentoonstelling in Veurne. De beide kunstenaars waren in het bijzonder tevreden over de dialoog en het samenbrengen van twee werken, in die mate zelfs dat ze beide werken

na afloop van de tentoonstelling als een onafscheidelijk geheel beschouwden. Het is na afloop van de tentoonstelling in Veurne dat de beide kunstenaars besloten om het werk aan het S.M.A.K. te schenken. *'Zwiefall [2001 - 2015]'* laat zich lezen als een verkennen van dimensies in tijd en ruimte, als een exploreren van teken- en schilderkunst, als een omarmen van tijd en traagheid, aan- en afwezigheid. De beide kunstenaars nemen afstand van hun individuele signatuur om het te laten opgaan in een door twee kunstenaars gesigneerd samengesteld werk.

Richard Tuttle

Story XX, 2020

sprayverf op hout - spray paint on wood -
peinture en aérosol sur bois

h. 77 cm x b. 74.5 cm x d. 5 cm

2021 schenking - donation

Richard Tuttle (°1941, New Jersey)

is een bekende Amerikaanse

postminimalistische kunstenaar die

bekendstaat om zijn kleine, informele,

subtiele en intieme werken. Zijn kunst

maakt gebruik van schaal en lijn. Vanaf

de jaren 1980 werd zijn werk speelser

en begon hij vaak gebruik te maken van arme materialen als multiplex, karton, piepschuim en papier, waardoor hij de toeschouwer dwong om zijn klassieke appreciatie van kunst in termen van ambacht en esthetiek te verlaten en te bevragen.

Het werk '*Story XX*' maakte deel uit van de tentoonstelling '*Stories I-XX*' in de Brusselse galerie Greta Meert, Tuttle's zesde tentoonstelling bij deze galerie. De tentoonstelling bestond uit een bijzondere reeks werken die de kunstenaar gemaakt heeft tijdens de pandemie. Omwille van zijn bijzondere band met Gent en S.M.A.K. - Tuttle stelde in het museum tentoon in 1978 samen met Philippe Van Snick, David Rabinowitch, en Raoul de Keyser - heeft de kunstenaar besloten om een werk uit deze nieuwste reeks aan S.M.A.K. te schenken. Tuttle zoekt schoonheid in het kwetsbare en handgemaakte, ver weg van de rigide precisie van het minimalisme. '*Story XX*' wordt begeleid door een verhaal, een tekst van de hand van de kunstenaar. De tekst omkadert de pure picturale improvisatie en de intuïtieve uitstraling van het werk. Aan de hand van vorm, kleur en reliëf maakt

de kunstenaar met dit werk een naar de schilderkunst verwijzend fragiel object.

Koen van den Broek

Casting Start, 2019

olieverf op doek - oil on canvas -
huile sur toile, h. 209 cm x b. 157 cm
2021 schenking - donation

Via een opleiding als architect komt Koen van den Broek (°1973, Bree) bij de schilderkunst terecht. Een ontmoeting (die uitmondt in een grote vriendschap) met John Baldessari en een fascinatie voor filmische landschappen hebben een diepgaande invloed op zijn beeldtaal. Steeds vertrekkende van (zelfgemaakte) foto's waarin hij zijn eerste indruk van de werkelijkheid snel weet te vatten, herinterpreteert of werkt hij deze indruk verder uit in verf op doek.

Het werk '*Casting Start*' uit 2019 maakt deel uit van een recentere reeks schilderijen met als titel '*The Dog*', waarin van den Broek zijn nabije omgeving als onderwerp neemt. Tijdens het wandelen (met de hond) door de velden in zijn nabije leefomgeving,

maakte hij foto's van de natuur en het landschap met hetzelfde scherpe oog als hij dat eerder deed in de ruwe landschappen van Californië of in steden zoals Los Angeles of New York. In *'Casting Start'* figureert een verdord blaadje, dat nog net lijkt te balanceren tussen leven en dood, tussen blijven en gaan. Door de enorme schaalvergroting en het treffende kleurgebruik verheft van den Broek dit onooglijk fenomeen van een afstervend herfstblaadje uit haar dagelijkse banaliteit. Net als in vroeger werk zoals in de bekende *'Cracks'* en *'Borders'* vestigt van den Broek ook hier via zijn zeer eigen schilderkunstige taal de aandacht op alledaagse dingen in onze leefomgeving. Zo wordt dit ene blaadje uit de jaarlijks miljarden afstervende herfstblaadjes op een roerende manier verheven tot een universeel gegeven, en wordt het in al haar nietigheid in het licht van de overweldigende natuur en kosmos misschien juist de protagonist in het hele verhaal. Dit werk werd in 2021 geschonken door de kunstenaar. In 2010 vond in S.M.A.K. van den Broeks grote solotentoonstelling *'Curbs & Cracks'* plaats. Zijn meest recente werk in de

museumcollectie werd destijds via aankoop verworven en dateerde van 2008. De recente samenwerking tussen de kunstenaar en S.M.A.K. voor de extra muros tentoonstelling '*No More Boring Art!*' in PXL Mad School of Arts Hasselt (waar van den Broek schilderkunst doceert) bracht nieuw gesprek op gang over de vertegenwoordiging van zijn werk in de collectie, waarna de kunstenaar besloot om dit schilderij, als aanvulling op de reeds aanwezige werken in S.M.A.K., aan de collectie te schenken.

Jan Vercruysse

Eventail (I), 1986

mixed media - technique mixte
variabele afmetingen - dimensions
variables - variable dimensions
1999 schenking - donation

Jan Vercruysse (°1948 Waregem - †2018, Brugge) wordt beschouwd als een van België's – maar ook internationaal - belangrijkste conceptuele kunstenaars. Hij begon oorspronkelijk als dichter, maar schakelde in 1974 over naar beeldende kunst, en werkte voornamelijk

in reeksen. In zijn vroege fotografische series recreëerde hij typische genres uit de kunst zoals zelfportretten, stillevens en mythologische taferelen. Later evolueerde hij naar een uitgepuurde sculpturale taal met vaak verwijzingen naar interieurs, of referenties naar schilder- en beeldhouwkunst, zoals lege kaders en sokkels. Deze sculpturen stralen een bijna religieuze, lege oneindigheid uit, en zijn door de kunstenaar bedoeld als een puur autonome kunst, die louter en alleen verwijst naar zichzelf.

'Eventail (I)' is hiervan een mooi voorbeeld, en is het resultaat van een lang overwogen denkproces. Het werk bestaat uit een monumentale lege zwarte kader die pontificaal oprijst achter drie gouden sokkels. Vercruysse presenteert met deze compositie de afwezigheid van de kunst als een zelfstandig kunstwerk. Hij drukt de idee uit dat de kunst slechts naar zichzelf verwijst en niet naar haar functie binnen en tegenover de maatschappij. *'Eventail (I)'* werd geschonken aan het museum door de Vereniging voor het Museum van Hedendaagse Kunst (de huidige Vrienden v/h S.M.A.K.), naar aanleiding

van de opening van het S.M.A.K. in 1999.

X

In deze laatste zaal van de tentoonstelling vinden we de schenking van een volledige tentoonstelling: x, die eerder dit jaar te zien was in KIOSK Gent. Alle geschonken kunstwerken van x zijn anoniem en komen ook anoniem in de collectie van S.M.A.K. terecht. Is het mogelijk om naar kunstwerken te kijken los van naam, faam of curriculum? x was een speels experiment dat zowel de kunstorganisatie zelf als de deelnemende kunstenaars uitdaagde om de conventies rond kunst produceren en kunst tentoonstellen op een andere manier te benaderen.